

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obavezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/YEAR IV

SARAJEVO, 18.05.2022.

BROJ/NUMBER 1

DEMOGRAFIJA I SOCIJALNE STATISTIKE DEMOGRAPHY AND SOCIAL STATISTICS

EVROPSKI INTEGRISANI SISTEM STATISTIKE SOCIJALNE ZAŠTITE - ESSPROS *European System of integrated Social Protection Statistics - ESSPROS*

ESSPROS sistem u BiH je u 2020. godini bio predstavljen kroz četrnaest (14) identifikovanih šema socijalne zaštite: Nezaposlenost, Zdravstveno osiguranje, Penziono osiguranje, Jedinice lokalne samouprave u Republici Srpskoj, Troškovi poslodavca, Socijalna zaštita Federacije BiH, Socijalna zaštita kantona, Socijalna zaštita Republike Srpske, Socijalna zaštita Brčko distrikta, Dječija zaštita Republike Srpske, Dječija zaštita Brčko distrikta, Boračko-invalidska zaštita Federacije BiH, Boračko-invalidska zaštita Republike Srpske i Fond solidarnosti Republike Srpske.

Ukupna potrošnja socijalne zaštite prema ESSPROS sistemu, u BiH u 2020. godini iznosila je 7 milijardi 417 miliona KM, što čini oko 21,7% Bruto domaćeg proizvoda (BDP).¹

Ukupni izdaci za socijalnu zaštitu su, u najvećoj mjeri utrošeni na naknade socijalne zaštite (96%), dok je preostali dio utrošen na administrativne troškove šema i ostale troškove.

Skoro $\frac{3}{4}$ primitaka za finansiranje socijalne zaštite u BiH dolazi iz obaveznih doprinosa, najvećim dijelom od zaposlenih osoba, dok se ostatak naknada socijalne zaštite finansira iz budžeta entitetskih i kantonalnih Vlada.

The ESSPROS system in BiH was presented in 2020 through fourteen (14) identified social protection schemes: Unemployment, Health insurance, Pension fund, Local self-government of Republica Srpska, Employer scheme, Social welfare of Federation BiH, Cantonal social welfare, Social welfare of Republica Srpska, Social welfare of Brcko district, Child protection of Republica Srpska, Child protection of Brcko district, Protection of war veterans of Federation BiH, Protection of war veterans of Republica Srpska and Solidarity fund of Republica Srpska.

The total expenditures of the social protection according to the ESSPROS system in BiH in 2020 amounted to 7 billion 417 million KM, which is about 21,7% of the Gross Domestic Product (GDP).²

The total expenditure on social protection is mostly spent on social protection benefits (96%), while the rest is spent on administrative costs of schemes and other costs.

Almost $\frac{3}{4}$ of the receipts for financing social protection in BiH come from mandatory contributions, mostly from employed persons, while the rest of social protection benefits is financed from the Entity and Cantonal Government Budgets.

¹ U prethodnim godinama u šemi Zdravstvena zaštita nije bila uključena primarna zdravstvena zaštita. Prethodna saopštenja nisu revidirana.

¹ In previous years primary health care was not included in the scheme Health insurance. Previous First releases are not revised yet.

Tabela 1. Udio šema socijalne zaštite u ukupnim izdacima za naknade socijalne zaštite u BiH u 2020. godini (%)

Table 1 . Share of social protection schemes in total social protection benefits expenditure in BiH in 2020 (%)

Šeme socijalne zaštite	%	<i>Social protection schemes</i>
Nezaposlenost	2,6	<i>Unemployment</i>
Zdravstveno osiguranje	32,5	<i>Health insurance</i>
Penziono osiguranje	47,3	<i>Pension fund</i>
Šema poslodavac	3,2	<i>Employer scheme</i>
Socijalna i dječija zaštita	7,5	<i>Social and child welfare</i>
Boračko-invalidska zaštita	6,8	<i>Protection of war veterans</i>

Skoro polovina izdataka socijalne zaštite u BiH otpada na šemu Penzionog osiguranja, a oko 1/3 na šemu Zdravstvenog osiguranja. Ostale šeme čine manji udio u ukupnim izdacima socijalne zaštite.

Almost half of social protection benefits in BiH is spent on the Pension fund scheme, and around 1/3 on the Health insurance scheme. Other schemes comprise a smaller share of the total social protection benefits.

Tabela 2. Izdaci za naknade socijalne zaštite prema funkcijama u BiH, u 2020. godini, u milionima KM*Table 2. Expenditure on social protection benefits by functions in BiH, in 2020, in millions KM*

Ukupni izdaci za naknade socijalne zaštite prema funkcijama	7 158	<i>Total social protection benefits by functions</i>
Bolest/zdravstvena zaštita	2 407	<i>Sickness/health care</i>
Invaliditet	710	<i>Disability</i>
Starost	2 395	<i>Old age</i>
Korisnici porodične penzije	1 086	<i>Survivors</i>
Porodica/djeca	290	<i>Family/Children</i>
Nezaposlenost	180	<i>Unemployment</i>
Stanovanje	2	<i>Housing</i>
Socijalna isključenost koja nije klasifikovana nigdje drugdje	88	<i>Social exclusion not elsewhere classified</i>

Grafikon 1. Udio funkcija socijalne zaštite u ukupnim izdacima za socijalne naknade u BiH, u 2020. godini (%)

Graph 1. Share of social protection functions in total social benefits expenditures in BiH in 2020 (%)

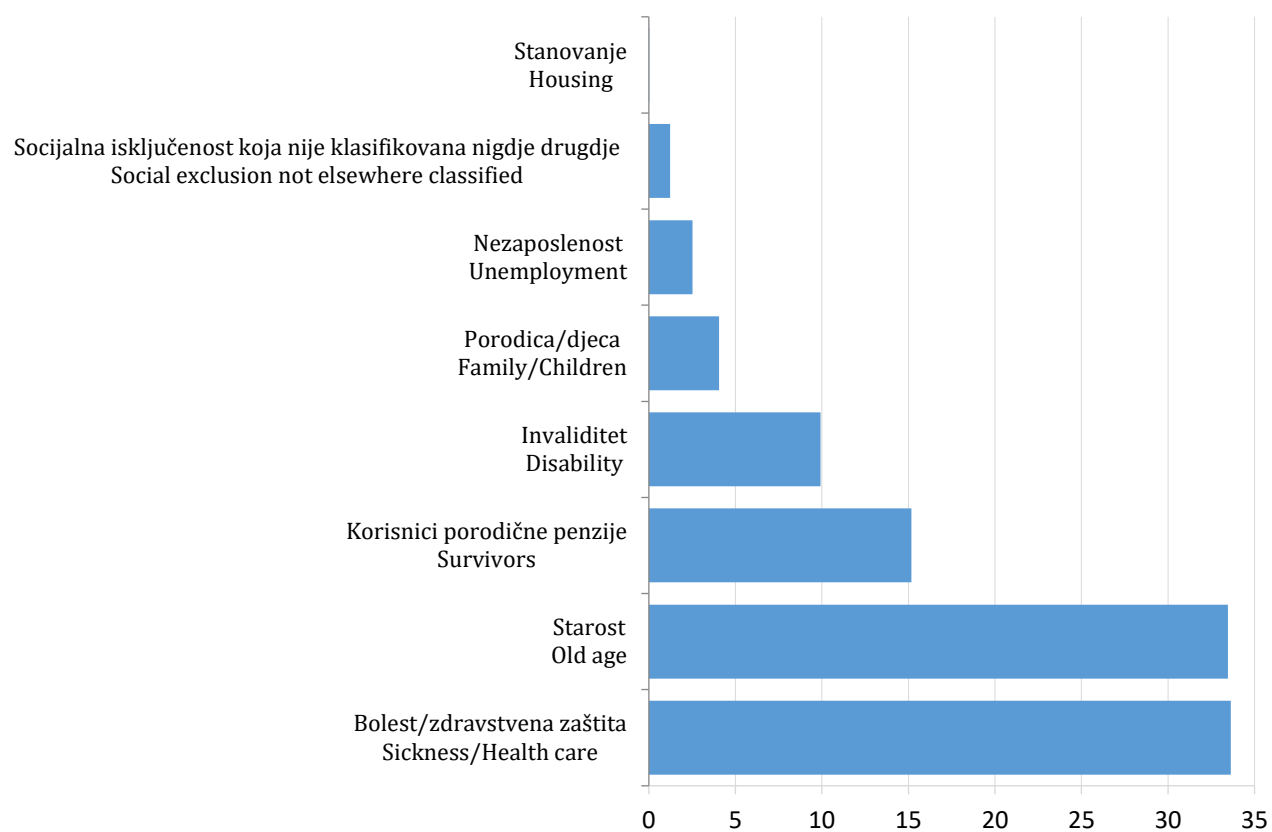

Tabela 3. Izdaci i prihodi socijalne zaštite u BiH u 2020. godini, u milionima KM*Table 3. Social protection expenditure and receipts in BiH in 2020, in millions of KM*

Ukupni izdaci socijalne zaštite	7 417	Total social protection expenditures
Ukupno naknade socijalne zaštite	7 158	Total social protection benefits
Ukupno naknade bez provjere materijalnog stanja	6 987	Total Non-Means tested
Ukupno novčane naknade	4 718	Total cash benefits
Periodične novčane naknade	4 643	Periodic
Jednokratne novčane naknade	75	Lump sum
Ukupno naknade u naturi	2 269	Total benefits in kind
Ukupno naknade temeljene na provjeri materijalnog stanja	170	Total Means tested
Ukupno novčane naknade	125	Total cash benefits
Periodične novčane naknade	115	Periodic
Jednokratne novčane naknade	10	Lump sum
Ukupno naknade u naturi	45	Total benefits in kind
Administrativni troškovi	165	Administration costs
Ostali izdaci	94	Other expenditure
Ukupni prihodi socijalne zaštite	7 354	Total social protection receipts
Socijalni doprinosi	5 503	Social contributions
Doprinosi Vlade	1 719	General Government contributions
Ostali prihodi	132	Other receipts

Grafikon 2. Udio naknada socijalne zaštite zasnovanih na provjeri ili bez provjere materijalnog stanja za svaku funkciju, u BiH, 2020. godine

Graph 2. Share of means or non-means tested social benefits for each function, in BiH, in 2020

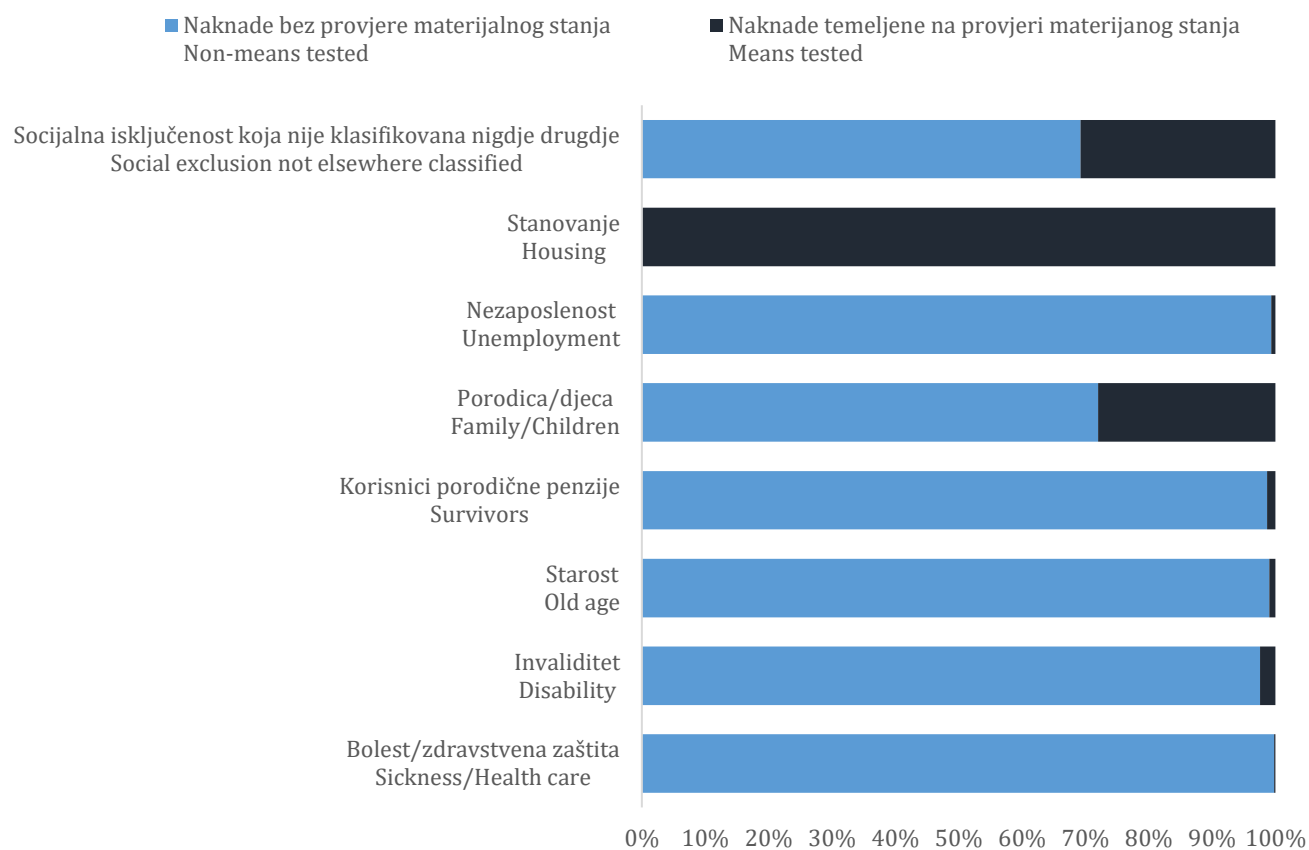

Tabela 4. Korisnici penzija prema vrsti isplaćenih penzija i spolu, u BiH, 2020. godine*Table 4. Pension beneficiaries by type of pension received and sex, in BiH, in 2020*

	Ukupno <i>Total</i>	Žene <i>Women</i>	Muškarci <i>Men</i>	
Ukupan broj korisnika penzija	687 573	355 086	332 487	<i>Total number of pension beneficiaries</i>
Korisnici starosne penzije ³	443 324	152 622	290 702	<i>Old-age pension beneficiaries</i>
Korisnici invalidske penzije	50 734	15 722	35 012	<i>Disability pension beneficiaries</i>
Korisnici porodične penzije ⁴	193 515	186 742	6 773	<i>Survivors' pension beneficiaries</i>

³ Prema ESSPROS metodologiji, korisnici invalidskih penzija koji su stekli uslove za starosnu penziju se evidentiraju kao korisnici starosnih penzija.
According to ESSPROS methodology, disability pension beneficiaries who have achieved the conditions for the old age pension are recorded as old age pension beneficiaries.

⁴ Podjela korisnika porodične penzije prema spolu je urađena na temelju procjene, budući da Fond penzionog i invalidskog osiguranja Republike Srpske ne vrši podjelu ove vrste penzije prema spolu.
The survivors' pension beneficiaries by sex is presented on the basis of estimation, since the Fund for Pension and Disability Insurance of Republika Srpska does not calculate this type of pension by sex.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

ESSPROS je harmonizovani sistem koji predstavlja instrument za analize i poređenje finansijskih tokova socijalne zaštite. Ciljevi ESSPROS-a su pružiti sveobuhvatan opis socijalne zaštite u državama članicama Evropske unije i zemljama kandidatima za članstvo u Evropskoj uniji, finansiranja socijalnih naknada te stvoriti sistem pogodan za međunarodnu uporedivost i usklađenost s drugim statistikama.

Pravni osnov čine regulative donesene na nivou Evropske unije, od kojih je najvažnija Regulativa broj 458/2007 Evropskog parlamenta i Vijeća Evropske unije od 25. aprila 2007. godine, koja definiše glavni ESSPROS sistem. Postoje i dodatne regulative koje definišu prikladne formate za prijenos podataka i kriterija za mjerenje kvaliteta glavnog ESSPROS sistema i modula o korisnicima penzija, te dodatne klasifikacije i ažuriranje pravila za diseminaciju glavnog ESSPROS sistema i modula o korisnicima penzija.

ESSPROS podaci za BiH za 2020. godinu prukupljeni su prema ESSPROS priručniku, koji definiše ESSPROS sistem.

ESSPROS se sastoji od Glavnog sistema i modula o korisnicima penzija.

Glavni ESSPROS sistem obuhvata podatke o datim socijalnim naknadama i njihovom finansiranju u toku jedne godine, kroz prihode i izdatke jedinica koje su odgovorne za pružanje socijalne zaštite.

Izdaci šema socijalne zaštite klasifikuju se prema vrsti, pa tako razlikujemo naknade socijalne zaštite, administrativne troškove, transfere preusmjerene na druge šeme i ostale izdatke. Naknade socijalne zaštite dijele se na naknade bez provjere materijalnog stanja i naknade socijalne zaštite zasnovane na provjeri materijalnog stanja. Osim toga, naknade su klasifikovane prema tipu naknade na novčane naknade, nenovčane naknade te na socijalne doprinose preusmjerene između programa. Novčane naknade i naknade u naturi mogu biti periodične ili jednokratne.

NOTES ON METHODOLOGY

The purpose of the Survey

The ESSPROS is a harmonised system that serves as an instrument of the analysis and comparison of financial flows of the social protection. The objectives of the ESSPROS are to provide a comprehensive description of the social protection in the EU Member States and candidate states for the membership in the European Union, financing of social benefits, and to establish a system suitable for the international comparability and harmonisation with other statistics.

The legal basis are the regulations adopted at the level of the European Union, the most important of which is Regulation 458/2007 of the European Parliament and of the Council of the European Union of 25 April 2007 defining the main ESSPROS system. There are additional regulations that define appropriate data transmission formats and criteria for measuring the quality of the ESSPROS main system and the pension beneficiaries module, as well as additional classifications and update rules for the dissemination of the main ESSPROS system and pension beneficiaries module.

ESSPROS data for BiH for 2020 are collected in line with the ESSPROS manual, defined by the ESSPROS system.

The ESSPROS consists of the Core System and module on pension beneficiaries.

The ESSPROS core system represents data on social benefits and their funding during one year, as receipts and expenditures of units responsible for providing social protection.

The expenditures of social protection schemes are the following: social benefits, administration costs, transfers to other schemes and other expenditure. The social protection benefits are divided into non means-tested social protection benefits and means-tested social protection benefits. Moreover, social protection benefits are classified to cash benefits, benefits in kind and social contributions re-routed between schemes. Cash benefits and benefits in kind can be periodic or lump-sum.

Primici socijalne zaštite također se raspoređuju prema vrsti na socijalne doprinose, opće doprinose države, transfere iz drugih programa i ostale prihode.

Finansijski tokovi nekih šema odnose se na transfere koji su ostvareni s drugim šemama. Vrijednosti takvih transfera bilježe se kao rashodi šema u kojoj su nastali, odnosno kao prihodi šema kojim su plaćeni, te stoga nisu uključeni u izračunavanje ukupnih vrijednosti.

Modul o korisnicima penzija prikazuje ukupan broj korisnika penzija kroz tri funkcije: invaliditet, starost i preživjeli uzdržavani članovi, te prema spolu. Korisnici penzija definišu se kao primatelji jedne ili više periodičnih novčanih naknada programa socijalne zaštite, ali se osoba koja prima više od jedne penzije računa samo jedanput – izbjegava se dvostruko brojanje.

Definicije

Socijalna zaštita obuhvata intervencije javnih ili privatnih tijela s namjerom olakšavanja finansijskog opterećenja domaćinstava i pojedinaca definisanih nizom rizika i potreba, pod uslovom da ne postoji istovremeno uzajamno ili individualno rješenje.

Šema (program) socijalne zaštite je jedinica posmatranja u ESSPROS-u, a predstavlja jasan skup pravila koji podržava jedna ili više institucionalnih jedinica, koji upravlja pružanjem socijalnih naknada i njihovim finansiranjem.

Socijalne naknade su sredstva koja se doznaju korisnicima u obliku novca ili robe i usluga. Sastoje se od transfera, novčanih ili nenovčanih, od strane šema socijalne zaštite domaćinstvima ili pojedincima.

Naknade zasnovane na provjeri materijalnog stanja su socijalne naknade koje su eksplicitno ili implicitno uslovljene padom korisnikovog dohotka i/ili bogatstva ispod određenog nivoa.

Novčane naknade su naknade koje su isplaćene u gotovini i koje ne zahtijevaju dokaz stvarnog troška od strane primatelja.

Periodične novčane naknade su novčane naknade koje se isplaćuju redovno, svake sedmice, mjesečno ili kvartalno.

Jednokratne novčane naknade su novčane naknade koje se isplaćuju jednokratno ili u obliku paušalnog iznosa.

Naknade u naturi su naknade koje zahtijevaju dokaz o stvarnom trošku od strane korisnika ili su dodijeljene u obliku robe ili usluga.

Receipts of social protection schemes are classified by type to social contributions, general government contributions, transfers from other schemes and other receipts.

Financial flows of some schemes refer to transfers from other schemes. Values of such transfers are recorded as expenditures of a scheme in which they have arisen, that is, as receipts of a scheme which they are paid to, and, therefore, they are not included in the calculation of the total value.

Module on pension beneficiaries indicates the total number of pension beneficiaries in three functions: disability, age and survivors, and sex.

Pension beneficiaries are defined as recipients of one or more periodic cash benefits of a social protection scheme, but person who receives more than one pension is counted only once – double counting is to be avoided.

Definitions

Social protection encompasses interventions from public or private bodies intended to relieve households and individuals of the financial burden of a defined set of risks or needs, provided that there is neither a simultaneous reciprocal nor an individual arrangement involved.

The social protection scheme is an observation unit in ESSPROS, and it represents a clear set of rules supported by one or more institutional units that manage providing the social benefits and their funding.

Social protection benefits are means allocated to users either in cash or kind and services. They comprise of transfers, in cash or in kind, from social protection schemes to households or individuals.

Means tested are social benefits that are explicitly or implicitly conditioned by a fall in a beneficiary's income and/or wealth below a certain level.

Cash benefits are benefits paid off in cash that do not require evidence of actual expenditure by beneficiaries.

Periodic cash benefits are cash benefits paid at regular intervals, such as each week, month or quarter.

Lump-sum benefits are cash benefits paid on a single occasion or in the form of a lump sum.

Benefits in kind are benefits granted in the form of goods or services that require evidence of actual expenditure by the beneficiaries.

Socijalni doprinosi preusmjereni između šema su isplate jedne šeme socijalne zaštite drugoj, s ciljem održavanja ili povećanja prava zaštićenih osoba na socijalnu zaštitu od šeme primatelja.

Administrativni troškovi su troškovi šeme (programa) za upravljanje i vođenje iste.

Transferi preusmjereni na druge šeme su nepovratne isplate drugim šemama socijalne zaštite.

Ostali izdaci su različiti izdaci šema socijalne zaštite.

Socijalni doprinosi su troškovi koje ostvare poslodavci u ime svojih zaposlenika ili zaštićene osobe, u svrhu osiguravanja prava na socijalne naknade.

Opći doprinosi države su troškovi koje ostvaruje država vođenjem šema koji se ne zasnivaju na doprinosima i koji su pod kontrolom države, te finansijska podrška koju država pruža drugim rezidentnim programima socijalne zaštite.

Transferi iz drugih šema su nepovratne isplate iz drugih šema socijalne zaštite.

Ostali primici su razni tekući primici šema socijalne zaštite.

Funkcije socijalne zaštite odnose se na primarnu svrhu za koju se pruža socijalna zaštita, bez obzira na zakonske i institucionalne propise. Tip naknade odnosi se na oblik pružanja zaštite. ESSPROS razlikuje osam funkcija socijalne zaštite:

Bolest/zdravstvena zaštita ohuhvata održavanje prihoda i novčanu pomoć u vezi sa psihičkim ili fizičkim oboljenjem, isključujući invaliditet. Zdravstvena zaštita namijenjena održavanju, obnavljanju ili popravljanju zdravlja osoba koje uživaju zaštitu bez obzira na uzrok oboljenja.

Invaliditet obuhvata održavanje prihoda i novčana pomoć ili pomoć u naturi (osim zdravstvene zaštite) u vezi sa nemogućnošću fizički i mentalno invalidnih osoba da se uključe u privredne i društvene aktivnosti.

Starost obuhvata održavanje prihoda u vidu novčane pomoći ili pomoći u naturi u vezi sa starošću.

Korisnici porodične penzije je naziv za funkciju čija se uloga ogleda u održavanju prihoda u vidu novčane pomoći ili pomoći u naturi uslijed smrti člana porodice.

Re-routed social contributions are payments that a social protection scheme makes to another scheme in order to maintain or accrue the rights of its protected people to social protection from the recipient scheme.

Administration costs means the costs charged to the scheme for management and administration thereof.

Transfers to other schemes means unrequited payments made to other social protection schemes.

Other expenditure means miscellaneous expenditure by social protection schemes.

Social contributions means the costs incurred by employers on behalf of their employees or of protected persons to secure entitlement to social benefits.

General government contributions are costs to general government of running government-controlled non-contributory schemes, and financial support provided by general government to other resident social protection schemes.

Transfers from other schemes mean unrequited payments received from other social protection schemes.

Other receipts include miscellaneous current receipts of social protection schemes.

The function of a social protection refers to the primary purpose for which social protection is provided, irrespective of legislative or institutional provisions. The benefit type refers to the form of protection. ESSPROS recognizes eight functions of social protection:

Sickness/Health care – the risk of sickness comprises the maintenance of the income and support in cash in connection with a physical or mental illness, excluding disability. The health care need covers maintenance, restoration or improvement of the health of the people protected, irrespective of the origin of the disorder.

Disability covers income maintenance, support in cash or kind (except health care) in connection with the inability of physically or mentally disabled people to engage in economic and social activities.

Old age includes income maintenance and support in cash or kind in connection with old age.

Survivors implies income maintenance and support in cash or kind in connection with the death of a family member.

Porodica/djeca obuhvata novčana pomoć ili pomoć u naturi u vezi sa troškovima trudnoće, poroda i usvajanja, odgajanja djece i brige za druge članove porodice.

Nezaposlenost obuhvata održavanje prihoda u vidu novčane pomoći i pomoću u dobrima i uslugama koji su nastali uslijed nezaposlenosti.

Stanovanje obuhvata pomoć u izmirenju troškova stanovanja.

Socijalna isključenost koja nije klasifikovana nigdje drugo obuhvata novčane naknade ili naknade u naturi posebno namijenjene za borbu protiv socijalne isključenosti za slučajeve koji nisu nigdje drugdje klasifikovani.

Izvori podataka

Na nivou BiH do sada je identifikovano četrnaest šema socijalne zaštite, koje spadaju pod obuhvat ESSPROS istraživanja:

1. Nezaposlenost
2. Zdravstveno osiguranje
3. Penziono osiguranje
4. Jedinice lokalne samouprave u Republici Srpskoj
5. Troškovi poslodavca
6. Socijalna zaštita Federacije BiH
7. Socijalna zaštita kantona
8. Socijalna zaštita Republike Srpske
9. Socijalna zaštita Brčko distrikta
10. Dječija zaštita Republike Srpske
11. Dječija zaštita Brčko distrikta
12. Boračko-invalidska zaštita Federacije BiH
13. Boračko-invalidska zaštita Republike Srpske
14. Fond solidarnosti Republike Srpske

Identifikovane izvještajne jedinice su:

Za Federaciju BiH:

Zavod penzijskog/mirovinskog i invalidskog osiguranja (PIO/MIO), Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, Zavod za zapošljavanje, Ministarstvo rada i socijalne politike, kantonalna ministarstva iz oblasti socijalne zaštite (10 ministarstava) i Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Family/Children includes support in cash or kind in connection with the costs of pregnancy, childbirth and adoption, bringing up children and caring for other family members.

Unemployment implies income maintenance and support in cash or kind in connection with unemployment.

Housing includes assistance in settling of housing cost.

Social exclusion not elsewhere classified covers benefits in cash or kind specifically intended to combat social exclusion where it is not covered by one of the other functions.

Data sources

So far, for Bosnia and Herzegovina, 14 social protection schemes have been identified and included within the ESSPROS coverage:

1. Unemployment
2. Health insurance
3. Pension insurance
4. Local self-government of Republica Srpska
5. Employer scheme
6. Social welfare of Federation of BiH
7. Cantonal social welfare
8. Social welfare of Republica Srpska
9. Social welfare of Brcko district
10. Child protection of Republica Srpska
11. Child protection of Brcko district
12. Protection of war veterans of Federation BiH
13. Protection of war veterans of Republica Srpska
14. Solidarity fund of Republica Srpska

Identified reporting units are as follows:

For Federation of BiH:

Pension and Disability Insurance Institute (PIO / MIO), Health Insurance and Reinsurance Institute, Labour and Employment Service, Ministry of Labour and Social Policy, cantonal ministries in the field of social protection (10 ministries) and the Ministry For Issues Of The Veterans and Disabled Veterans Of The Defensive-Liberation War.

For Republika Srpska:

The Fund for Pension and Disability Insurance; Health Insurance Fund; Republika Srpska Employment

Za Republiku Srpsku:

Ministarstvo zdravlja i socijalne politike, Fond dječije zaštite, Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite, Fond solidarnosti i jedinice lokalne samouprave (6 gradova i 46 općina).

Institute; Ministry of Health and Social Welfare; Public Child Protection Fund; Ministry of Labour, War Veterans and Disabled Persons' Protection, Solidarity fund and the Local Self-Government Units (6 cities and 46 municipalities).

Za Brčko Distrikt:

Fond zdravstvenog osiguranja, Zavod za zapošljavanje i Vlada Brčko Distrikta – Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge, pododjeljenje za socijalnu zaštitu.

For District of Brčko:

Health Insurance Fund; Employment Service and Government of the Brčko District - Department of Health and Other Services, Social Protection Division.

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe/Responsible persons:

Radoslav Ćorović, Pomoćnik direktora za demografiju i socijalne statistike
Radoslav Ćorović, Assistant Director of Demography and Social Statistics

Vesna Ćužić, direktorica
Vesna Ćužić, Director

Saopćenje priredili: Aida Eskić Pihljak i Gorana Knežević
Prepared by: Aida Eskić Pihljak and Gorana Knežević

Razmislite o očuvanju okoliša prije štampanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.